EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 17.3.2023
COM(2023) 142 final

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

jätteiden siirrosta annetun asetuksen (EY) N:o 1013/2006 täytäntöönpanosta

Vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden syntyminen, käsittely ja maan rajat ylittävät siirrot Euroopan unionin jäsenvaltioissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa 2016–2019

{SWD(2023) 56 final}

1. JOHDANTO

Euroopan unioni, jäljempänä ’EU’, on vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvonnasta 22. maaliskuuta 1989 tehdyn Baselin yleissopimuksen, jäljempänä ’yleissopimus’, osapuoli. Yleissopimuksen tarkoituksena on suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä vaarallisten jätteiden haitallisilta vaikutuksilta.

Yleissopimus on saatettu osaksi EU:n lainsäädäntöä jätteiden siirroista 14. kesäkuuta 2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1013/2006[1], jäljempänä ’asetus’. Komissio ehdotti marraskuussa 2021 tämän asetuksen korvaamista uudella asetuksella[2]. Ehdotuksesta keskustellaan parhaillaan Euroopan parlamentissa ja EU:n jäsenvaltioissa.

Jokainen jäsenvaltio toimittaa kunakin kalenterivuonna yleissopimuksen sihteeristölle edellistä kalenterivuotta koskevan kertomuksen, jossa käsitellään yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Myös komissiolle toimitetaan jäljennös tästä kertomuksesta, jäljempänä ’Baselin yleissopimuksen mukainen kertomus’, sekä vaaditut lisätiedot käyttäen asetuksen liitettä IX, jäljempänä ’EU:n kyselylomake’.[3]

Komissio laatii kolmen vuoden välein täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen, joka perustuu Baselin yleissopimuksen mukaisiin kertomuksiin ja EU:n kyselylomakkeisiin. Tämä on kuudes täytäntöönpanokertomus, ja se kattaa vuodet 2016–2019; tämä nelivuotiskertomus on poikkeus tavanomaisesta kolmivuotisesta raportointikaudesta. Tarkemmat tiedot jäsenvaltioiden kertomuksista ovat liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

Käsitteitä ”tuonti” ja ”vienti” käytetään Baselin yleissopimuksessa yleissopimuksen sopimuspuoleen tai sopimuspuolesta tapahtuvien siirtojen yhteydessä. EU:n lainsäädännössä näitä käsitteitä taas käytetään vain, kun on kyse Euroopan unioniin sen ulkopuolelta tai Euroopan unionista sen ulkopuolelle suuntautuvista siirroista. Tässä asiakirjassa termejä käytetään asetuksessa tarkoitetussa merkityksessä.

Tässä täytäntöönpanokertomuksessa annetaan tietoja ilmoitettujen jätteiden siirroista eli jätteiden, joihin sovelletaan asetuksen vaatimusten mukaisesti kirjallista ennakkoilmoitus- ja -hyväksyntämenettelyä. Tämä kattaa vaaralliseksi jätteeksi luokitellun jätteen[4], muun ilmoitetun jätteen[5] ja luetteloimattoman jätteen[6]. Se ei kata vihreän jäteluettelon jätteeksi

[1] Asetus (EY) N:o 1013/2006 jätteiden siirrosta (EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1).

[2] https://ec.europa.eu/environment/publications/proposal-new-regulation-waste-shipments_en

[3] Asetuksen (EY) N:o 1013/2006 51 artiklan 1 ja 2 kohta.

[4] Asetuksessa vaaralliset jätteet määritellään viittaamalla vaarallisista jätteistä annettuun direktiiviin 91/689/ETY, jossa puolestaan viitataan laadittavaan vaarallisten jätteiden luetteloon; tähän tarkoitukseen laadittiin Euroopan jäteluettelo, jossa vaaralliset jätteet on merkitty tähdellä (*). Vaaraton jäte määritellään jätteeksi, jota ei ole luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi. Koska asetus on yleissopimuksen mukainen, kaikki yleissopimuksessa vaaralliseksi luokitellut jätteet luokitellaan asetuksessa vaarallisiksi.

[5] ”Muulla ilmoitetulla jätteellä” tarkoitetaan yleissopimuksen liitteessä II lueteltua vaaratonta jätettä. Tähän sisältyvät kotitalouksista kerätyt jätteet (Y46) ja kotitalousjätteiden polttamisessa syntyvät jäämät (Y47). Näihin jäteluokkiin sovelletaan samanlaisia tarkastuksia kuin yleissopimuksessa tarkoitettuihin vaarallisiin jätteisiin.

[6] Luetteloimattoman jätteen syntymistä koskevia tietoja ei ole saatavilla, mutta luetteloimattomat jätteet sisältyvät joko vaarallisten tai muiden ilmoitettujen jätteiden jäteluokkiin.

luokiteltua jätettä[7], koska jäsenvaltioiden ei tarvitse raportoida tällaisen jätteen kaupasta. Kertomuksessa ei näin ollen esitetä yleiskatsausta EU:ssa siirretyn, EU:sta viedyn ja EU:hun tuodun jätteen kokonaismäärästä. Kaikki tässä kertomuksessa esitetyt luvut ovat likimääräisiä, ja ne on pyöristetty ylöspäin.

2. JÄSENVALTIOIDEN KERTOMUKSET

Yleissopimukseen liittyvän kertomuksen laati kaikilta raportointikauden 2016–2019 neljältä vuodelta 26 jäsenvaltiota (asetuksen 51 artiklan 1 kohdan mukaisesti). Jotkin jäsenvaltiot toimittivat kertomukset määräajan päättymisen jälkeen. Lisätietoja siitä, mitkä jäsenvaltiot toimittivat kertomukset myöhässä, on asiaa koskevassa liitteessä.

Asetukseen liittyvän kertomuksen laati kaikilta raportointikauden 2016–2019 neljältä vuodelta 25 jäsenvaltiota (asetuksen 51 artiklan 2 kohdan mukaisesti). Jotkin jäsenvaltiot toimittivat kertomukset määräajan päättymisen jälkeen. Lisätietoja siitä, mitkä jäsenvaltiot toimittivat kertomukset myöhässä, on asiaa koskevassa liitteessä.

EU:n jäsenvaltioista ja EU:n jäsenvaltioihin siirretyn jätteen määrissä havaittiin eroja sekä vaarallisten että kaikkien ilmoitettujen jätteiden osalta. Kaiken ilmoitetun jätteen osalta raportoinnissa oli eniten epätarkkuutta vuonna 2018, jolloin jäsenvaltioista siirretyt määrät olivat 3,7 miljoonaa tonnia suuremmat kuin jäsenvaltioihin siirretyt määrät. Vaarallisen jätteen osalta raportoinnissa oli eniten epätarkkuutta vuonna 2016, jolloin jäsenvaltioista siirretyt määrät olivat 1,1 miljoonaa tonnia suuremmat kuin jäsenvaltioihin siirretyt määrät.

3. VAARALLISEN JA MUUN ILMOITETUN JÄTTEEN SYNTYMINEN

Tuoreimmat ja olennaisimmat luvut vaarallisen jätteen syntymisestä EU:ssa ovat saatavilla Euroopan komission julkaisuissa ja tietokannoissa[8]. Jäsenvaltioiden jätesiirtoasetuksen mukaisesti toimittamien tietojen mukaan EU:ssa syntyi 95 miljoonaa tonnia vaarallista jätettä vuonna 2016 ja 102 miljoonaa tonnia vuonna 2018. Vaarallisen jätteen määrä henkeä kohti EU:ssa oli 197 kg vuonna 2016 ja 210 kg vuonna 2018.

EU:ssa syntyi 2,2 miljardia tonnia ilmoitettua jätettä vuonna 2016 ja sama määrä vuonna 2018.

4. JÄTTEIDEN SIIRROT JÄSENVALTIOISTA

Vaarallinen jäte

Vuosina 2016–2019 EU27-maista siirrettiin ilmoitettua jätettä keskimäärin 19,3 miljoonaa tonnia, josta keskimäärin 6,9 miljoonaa tonnia (36 prosenttia) oli vaarallista jätettä. Sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolelle siirretyn vaarallisen jätteen kokonaismäärä on kaksinkertaistunut vuodesta 2001 vuoteen 2019.

[7] ”Vihreän jäteluettelon jätteisiin” kuuluu suurin osa sellaisista vaarattomista jätteistä, jotka voidaan siirtää hyödynnettäväksi ilman toimivaltaisten viranomaisten kirjallista ennakkoilmoitusta tai -hyväksyntää.

[8] Ks. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasgen/default/table?lang=env_wasgen/default/table?lang=en

Vuosina 2016–2019 EU:n jäsenvaltioista siirretystä vaarallisesta jätteestä 65 prosenttia hyödynnettiin (eli kierrätettiin tai hyödynnettiin muulla tavalla). Prosenttiosuus on pienempi kuin raportointikaudella 2013–2015, jolloin osuus oli 76 prosenttia. Koska jäsenvaltioista siirretyn ja hyödynnetyn vaarallisen jätteen osuus oli pysynyt melko vakaana raportointikausien 2010–2012 ja 2013–2015 välillä, vuosien 2016–2019 alhaisempi luku merkitsee suuntauksen muutosta.

Hävitettäväksi siirretyn vaarallisen jätteen osuus on pysynyt lähes samana: 21 prosenttia vuosina 2016–2019 verrattuna 22 prosenttiin vuosina 2013–2015. Samana ajanjaksona sekakäsittelyyn (yhdistetty hävittäminen ja hyödyntäminen) siirretyn jätteen osuus on kasvanut (kahdesta prosentista 13 prosenttiin).

Taulukossa 1 esitetään jätehuoltotoimet, joita varten vaarallisia jätteitä siirrettiin pois jäsenvaltioista.

Taulukko 1. Jäsenvaltioista siirretyt vaaralliset jätteet jaoteltuna jätehuoltotoimien mukaan (tuhatta tonnia)

	2016	**2017**	**2018**	**2019**
Hävittäminen	1 594	1 710	1 477	1 299
Hyödyntäminen	688	847	602	677
Kierrätys	3 012	4 107	3 723	4 279
Sekakäsittely	802	907	1 059	878
Ei määritetty	1	0	1	0

Edellisten raportointikausien tapaan myös vuosina 2016–2019 eniten vaarallista jätettä siirtäneet jäsenvaltiot olivat Ranska ja Italia. Ranska siirsi nelivuotiskaudella 6,8 miljoonaa tonnia ja Italia 3,9 miljoonaa tonnia. Kolmanneksi eniten jätettä siirsi Saksa: 3,6 miljoonaa tonnia.

Vienti EU:sta

Raportointikaudella 2016–2019 EU:sta vietiin 10 prosenttia vaarallisesta jätteestä. Tällaisia jätteitä vietiin yksinomaan OECD-maihin, koska niiden vienti OECD:n ulkopuolisiin maihin on kielletty.

Muu ilmoitettu jäte

Taulukossa 2 on esitetty muun ilmoitetun jätteen siirrot jätetyypeittäin. Y46-jäte (eli kotitalouksista kerätty jäte) ja Y47-jäte (kotitalousjätteen polttamisessa syntyvät jäämät) kuuluvat luokkaan ”muu ilmoitettu jäte”.

Taulukko 2. Jäsenvaltioista siirretty muu ilmoitettu jäte, 2016–2019 (tuhatta tonnia)

	2016	**2017**	**2018**	**2019**
Muu ilmoitettu jäte	10 462	11 960	10 927	9 693

Y46	*1 268*	*1 355*	*872*	*826*
Y47	*639*	*546*	*646*	*739*

Vuosina 2001–2019 sekä EU:n sisällä siirretyn että EU:sta viedyn muun ilmoitetun jätteen kokonaismäärä kasvoi 463 prosenttia. Taulukossa 3 on esitetty muun ilmoitetun jätteen siirrot jätetyypeittäin jätehuoltotoimien mukaan.

Taulukko 3. Jäsenvaltioista siirretty muu ilmoitettu jäte jaoteltuna jätehuoltotoimien mukaan (tuhatta tonnia)

	2016	**2017**	**2018**	**2019**
Hävittäminen	508	542	410	350
Hyödyntäminen	3 113	3 342	2 460	2 714
Kierrätys	6 223	7 539	7 397	6 451
Sekakäsittely	617	528	660	178
Ei määritetty	0	9	0	0

Luetteloimaton jäte

Tässä osiossa esitetään luetteloimattoman jätteen siirtoja koskevat tiedot. Tällainen jäte sisältyy joko vaarallisen jätteen siirtoja koskeviin tietoihin tai muun ilmoitetun jätteen siirtoja koskeviin tietoihin, jotka pohjautuvat joko EU:n jäteluettelon koodin mukaiseen luokitteluun tai muihin siirtotiedoissa ilmoitettuihin tietoihin, joiden perusteella siirrot määritellään vaarallisiksi tai vaarattomiksi. Vuosina 2016–2019 siirrettiin keskimäärin 9,5 miljoonaa tonnia luetteloimatonta jätettä, mistä suurin osa oli tarkoitettu hyödynnettäväksi.

5. JÄTTEIDEN SIIRROT JÄSENVALTIOIHIN

Kaikki jäsenvaltiot toimittivat tiedot alueelleen siirretystä jätteestä asetuksen 51 artiklan 1 kohdan mukaisesti raportointikauden 2016–2019 kaikilta neljältä vuodelta. Tällaisista jätteen siirroista vuosina 2016–2019 ilmoitti 26 jäsenvaltiota. Ainoastaan Malta ilmoitti, ettei se ollut vastaanottanut vaarallisen jätteen eikä muun ilmoitetun jätteen siirtoja.

Vuonna 2001 seitsemän miljoonaa tonnia kaikesta ilmoitetusta jätteestä siirrettiin EU:n jäsenvaltioihin, kun taas vuosina 2016–2019 tällaisten ilmoitetun jätteen siirtojen keskimääräinen vuotuinen määrä oli 24 miljoonaa tonnia. Määrä kasvoi 231 prosenttia vuodesta 2001 vuosiin 2016–2019. Vaikka määrä vaihtelee vuodesta toiseen, vuosien 2013–2015 keskiarvo oli 22 miljoonaa tonnia, joten kasvua on ollut edelliseen raportointikauteen verrattuna 10 prosenttia. Lisäksi vuosina 2016 (26,1 miljoonaa tonnia) ja 2017 (26,6 miljoonaa tonnia) tehtiin eniten siirtoja jäsenvaltioihin vuoden 2001 jälkeen. Näin ollen yleinen suuntaus, eli saapuvien jätesiirtojen määrän kasvu, jatkui.

Kuten aiempinakin raportointikausina, vuosina 2016–2019 suurin osa ilmoitetusta jätteestä (24 miljoonaa tonnia) siirrettiin Saksaan. Nelivuotiskaudella toisella sijalla oli Ranska (18 miljoonaa tonnia) ja kolmannella Ruotsi (12 miljoonaa tonnia).

Aiempina raportointikausina havaittu suuntaus jatkui, ja lähes kaikki EU:n jäsenvaltioihin vuosina 2016–2019 siirretty vaarallinen ja muu ilmoitettu jäte tuli EU- tai EFTA-maista. Näiden kahden lähteen osuus kaikista ilmoitetun jätteen siirroista oli 99 prosenttia.

Vaarallinen jäte

Vuosina 2016–2019 jäsenvaltioihin siirrettiin vuosittain keskimäärin 10,2 miljoonaa tonnia vaarallista jätettä (43 prosenttia ilmoitetusta ”tuodusta” jätteestä). Jäsenvaltioiden ja EFTA-maiden osuus EU:n jäsenvaltioihin vuosina 2016–2019 siirretyn vaarallisen jätteen alkuperämaista oli 98 prosenttia, mikä on hieman enemmän kuin vuosina 2013–2015, jolloin niiden osuus oli 97 prosenttia.

OECD:n ulkopuolisista kolmansista maista tuodun vaarallisen jätteen osuus kaikista saapuvista jätteiden siirroista vaihtelee eri vuosina yhden ja kahden prosentin välillä.

EU:hun siirretyn vaarallisen jätteen määrä kasvoi 265 prosenttia vuodesta 2001 vuoteen 2019, mikä on jonkin verran enemmän kuin kaiken jäsenvaltioihin siirretyn ilmoitetun jätteen määrän kasvu (214 prosenttia).

Vuosina 2016–2019 EU:n jäsenvaltioista siirrettiin 2,6 miljoonaa tonnia vaarallista jätettä Euroopan unionin ulkopuolelle. Samalla ajanjaksolla EU:hun siirrettiin vaarallista jätettä kolmansista maista 11 miljoonaa tonnia. Näin ollen EU on edelleen vaarallisen jätteen nettotuoja.

Eniten vaarallista jätettä siirrettiin vuosina 2016–2019 Ranskaan (17 miljoonaa tonnia) ja toiseksi eniten Saksaan (kymmenen miljoonaa tonnia).

Vuosina 2016–2019 jäsenvaltioihin siirretystä vaarallisesta jätteestä hyödynnettiin 78 prosenttia ja hävitettiin 16 prosenttia ja kuudelle prosentille tällaisesta jätteestä tehtiin sekakäsittely. Hävitetyksi ilmoitetun jätteen osuus on pienentynyt hieman (kolme prosenttia) vuosista 2013–2015, kun taas hyödynnetyksi ilmoitetun jätteen osuus on kasvanut hieman (yksi prosentti).

Vuosina 2016–2019 kaikesta EU:hun hävitettäväksi siirretystä vaarallisesta jätteestä 53 prosenttia päätyi Saksaan. Määrä on kasvanut verrattuna vuosiin 2013–2015, jolloin Saksaan päätyi 46 prosenttia kaikesta hävitettäväksi siirretystä vaarallisesta jätteestä. Saksaan siirretyn vaarallisen jätteen suhteellisen suuri määrä johtuu todennäköisesti siitä, että maassa on suhteellisesti enemmän vaarallisten jätteiden käsittelylaitoksia kuin muissa jäsenvaltioissa.

Hyödynnettäväksi siirretystä vaarallisesta jätteestä 49 prosenttia päätyi Ranskaan. Määrä on kasvanut huomattavasti vuodesta 2013–2015, jolloin Ranska – jonne myös aiemmalla tarkasteluvälillä siirrettiin suurin osa hyödynnettäväksi tarkoitetusta vaarallisesta jätteestä – vastaanotti 32 prosenttia tätä tarkoitusta varten siirretystä jätteestä.

Muu ilmoitettu jäte

Kaikesta jäsenvaltioihin siirretystä jätteestä 59 prosenttia oli muuta ilmoitettua jätettä. Vuosina 2001–2019 jäsenvaltioihin siirretyn muun ilmoitetun jätteen kokonaismäärä kasvoi 189 prosenttia.

6. LAITTOMAT SIIRROT, TARKASTUKSET JA TÄYTÄNTÖÖNPANOTOIMET

Laittomat siirrot

Vuosina 2016–2019 jäsenvaltiot ilmoittivat 5 502 laitonta jätteiden siirtoa ja ilmoitettujen laittomien siirtojen vuosittainen määrä kasvoi edelliseen raportointikauteen verrattuna. Laittomia siirtoja ilmoitettiin olleen vuosina 2013–2015 keskimäärin 933 vuodessa, kun taas vuosilta 2016–2019 niiden vuotuiseksi määräksi ilmoitettiin 1 376.

Pistokokeiden ja tarkastusten määrää koskeva raportointi on parantunut edelliseen raportointikauteen verrattuna. Vuosina 2013–2015 vain 11 jäsenvaltiota käytti raportointiin EU:n kyselylomaketta, kun taas vuosina 2016–2019 oikeaa muotoa käytti 27 jäsenvaltiota.

Laittomaksi ilmoitetuissa siirroissa laittomuuden syyt vaihtelevat mahdollisista aidoista hallinnollisista virheistä selkeään ympäristön kannalta haitalliseen toimintaan. Yleinen jäsenvaltioiden raportoima hallinnollinen ongelma on vaadittujen asetuksen liitteen VII mukaisten saateasiakirjojen puuttuminen siirroista. Erityisesti Tanska on raportoinut useista tapauksista, joissa puutteellisista liitteen VII mukaisista lomakkeista on määrätty sakkoja. Toinen raportoitu ongelma on asianmukaisen ilmoituksen puuttuminen. Sekä Ranska että Saksa (eniten laittomia siirtoja raportoineet jäsenvaltiot) ovat raportoineet useita tapauksia, joissa kuljetuksista ei ole annettu ilmoitusta.

Rikosasioihin liittyen mainitaan usein sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot. Esimerkiksi suurimmassa osassa Belgian raportoimista laittomista siirroista on kyse vaarallisesta sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta, kun taas Tšekki raportoi, että sähkö- ja elektroniikkalaiteromu määritellään virheellisesti uudelleenkäytettäviksi sähkö- ja elektroniikkalaitteiksi (jotka eivät ole jätettä). Tšekki raportoi myös käytettyinä autoina siirretyistä romuajoneuvoista.

Eniten laittomia siirtoja vuosilta 2016–2019 raportoi Saksa. Tapauksia oli yhteensä 1 850, mikä on 34 prosenttia kaikista EU:ssa vuosina 2016–2019 raportoiduista tapauksista. Tähän sisältyy kuitenkin suuri määrä ”vähäisiä rikkomuksia” ja noin 480 tapausta, joissa oli kyse jätteen palauttamisesta[9]. Jos tällaisia vähäisiä rikkomuksia ja palauttamistapauksia ei oteta huomioon, Saksan raportoimat laittomat siirrot vähenevät 163 tapaukseen vuosina 2016–2019 (neljä prosenttia kaikista tapauksista).

Toiseksi eniten laittomia siirtoja tehtiin Belgiassa: 952 tapausta eli 25 prosenttia kaikista vuosina 2016–2019 raportoiduista tapauksista EU:ssa. Seuraavaksi eniten tapauksia, 625 (16 prosenttia), raportoi Ranska.

Vuosilta 2013–2015 eniten laittomia siirtoja raportoi Belgia, toiseksi eniten Alankomaat. Koska Alankomaat ei toimittanut tietoja vuosilta 2018 ja 2019, raportointikauden 2016–2019 laittomien siirtojen kokonaismäärää ei voida ilmoittaa. Alankomaiden vuosilta 2016 ja 2017 raportoimat luvut ovat kuitenkin niin korkeat, että se on neljänneksi eniten tapauksia vuosilta 2016–2017 raportoinut jäsenvaltio (Saksan, Belgian ja Ranskan jälkeen).

[9] Jätteiden palauttamiset katsotaan vähäisiksi tapauksiksi, jos niistä ei aiheudu merkittäviä seuraamuksia.

Tarkastukset

Vuoteen 2019 mennessä 20 jäsenvaltiota (tiedot toimittaneista 26 jäsenvaltiosta) raportoi tarkastuksista uuden mallin mukaisesti eli siten, että yhtäältä eritellään laitoksille, yrityksille, välittäjille ja kauppiaille tehdyt jätteiden siirtoon liittyvät fyysiset tarkastukset ja toisaalta erilaiset jätteiden siirtojen tarkastukset, mukaan lukien fyysiset tarkastukset. Useimmat näistä jäsenvaltioista toimittivat näiden kahden tarkastusluokan mukaiset perustiedot ja raportoitavat luvut, kun taas jotkin jäsenvaltiot toimittivat yksityiskohtaisempia tietoja.

Yksityiskohtaisempia tietoja toimittivat muun muassa seuraavat jäsenvaltiot:

- Saksa, jossa jätteiden siirtojen tarkastukset on jaoteltu liittovaltion ja osavaltioiden suorittamiin tarkastuksiin
- Belgia, joka toimitti tienvarsitarkastusten lukumäärän
- Suomi, joka on eritellyt tarkastukset sen mukaan, mikä kansallinen viranomainen ne on tehnyt
- Kreikka, joka raportoi tietojen ristiintarkastusten lukumäärän and
- Portugali, joka totesi, että jätteiden siirtojen tarkastuksiin kuuluvat sekä ajoneuvojen että yhtenäisten hallinnollisten asiakirjojen tarkastukset.

Koska raportointi on epäjohdonmukaista eikä uuden raportointimuodon käyttämisestä huolimatta ole selvää, minkä tyyppisiä tarkastuksia jäsenvaltiot sisällyttävät raportointiinsa, raportoitujen tarkastusten määrä vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain eikä tarkastusten määrää ole mahdollista vertailla jäsenvaltioiden kesken. Lisäksi ei ole vieläkään päästy yhteisymmärrykseen siitä, mitkä täytäntöönpanotoimet olisi laskettava ”pistokokeiksi”[10].

Täytäntöönpanon valvontaa koskevat toimenpiteet

Kolmetoista jäsenvaltiota toimitti yksityiskohtaisia tietoja kansallisen lainsäädäntönsä nojalla määrättävistä seuraamuksista, mukaan lukien taloudelliset seuraamukset (Belgia, Irlanti, Italia, Kroatia, Latvia, Malta, Puola, Ranska, Slovakia, Slovenia, Tšekki ja Viro) ja vankeusrangaistukset (Belgia, Italia, Kroatia, Malta, Ranska, Saksa ja Viro). Määrätyissä seuraamuksissa ei näytä tapahtuneen merkittäviä muutoksia edellisen raportointikauden jälkeen.

Suurin raportoitu taloudellinen seuraamus on edelleen sama kuin raportointikaudella 2013–2015 eli Tšekin säätämä kahden miljoonan euron sakko, jota voidaan soveltaa sekä luonnollisiin henkilöihin että oikeushenkilöihin. Pisin mainittu vankeusrangaistus on myös sama eli Saksan säätämä kymmenen vuoden vankeusrangaistus vakavan ympäristövahingon aiheuttamisesta. Kuten vuosina 2013–2015, yleinen seuraamus on kahden vuoden vankeusrangaistus.

Tiedot eivät kuitenkaan ole riittävän kattavia, jotta voitaisiin päätellä, toimivatko korkeammat sakot ja pidemmät vankeusrangaistukset pelotteena, joka ehkäisee laittomien jätteiden siirtoja. Belgiassa on edelleen yhteensä eniten laittomia siirtoja ja toiseksi ja

[10] Asetuksella (EU) N:o 660/2014, jolla muutetaan asetusta N:o 1013/2006, korvattiin asetuksessa käytetty termi ”pistokoe” termillä ”tarkastus”. Muutos tuli voimaan tammikuussa 2016.

kolmanneksi suurimmat sakot (500 000 euroa Flanderissa ja enimmillään 1 000 000 euroa Valloniassa) sekä vankeusrangaistus (viisi vuotta).

7. SEURAAVAKSI

Komissio julkaisi arvioinnin asetuksesta 30. tammikuuta 2020[11]. Tämän lisäksi komissio esitti 17. marraskuuta 2021 ehdotuksen uudeksi asetukseksi jätteiden siirroista. Lainsäätäjät käsittelevät ehdotusta parhaillaan Euroopan parlamentissa ja neuvostossa.

[11] https://ec.europa.eu/environment/pdf/waste/shipments/SWD_2020_26_F1_SWD_EVALUATION_EN_V4_P1_1064541.pdf